

QUINZENA AUTONOMISTA

ANY I.

GRANOLLERS 10 JUNY DE 1905

NÚM. 9

La redacció no respón dels treballs firmats:

Redacció y Administració

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Los originals no 's retornan.

PLASSA PERPINYÀ, 14

Trimestre. 0'75 ptas.
Número solt 0'15 »

Essent nacionalista l' acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots el catalans moguts per las aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materias relligiosas, políticas y socials. — (Declaració de la VII Assamblea de la Unió Catalanista.)

IGNOSCENTS...!

Sovint sento gent que 's pot calificar d' ignoscenta, donchs creuen y fins discuteixen qu' algún de nostres prohoms politichs, han de remourer problemas quina resolució ha de fer felis (?) á Espanya.

No sé si admirar ó tenir llástima dels homes que aytal cosa afirman y me sembla mereixen el riurer despreciatiu dels desesperantsats-pesimistas, y un diploma d' espanyol creyent.

Per ells l' elocuent exemple del passat res diu, per ells el present cómic-politich res significa. Son els esperantsats, els que somjan en un futur d' *unidad* ab barcos guerrers que reconqueriran lo *¡ay!* perdut; son los que ho esperan tot d' un regim absorbent ab vistas al Quixotisme; son els que s' horroritsan al enfront d' un moviment separatista de la bruticia y de la mort estatuidas, y demanan represió pels que, pesimistas, res esperan ni volen dels mercaders de la llibertat. ¡Oh, esparantsats! veyeu vida hont hi ha la mort, y creyen resorjirá una salvadora reacció del poble que sab palir á qui l' enfonsa.

Ignoscents! no hi renyiu ab qui vos pot fer martres, sigueu creyents, somieu, y mentres dormiu ¡oh, raça ensopida! nosaltres farem via avant, posarem *pedras de terme* bo hi ovirantvos agenollats devant d' un idol ab llança, devant d' un *fidalgo* per vosaltres entronisat y sostin-

gut, y el jorn que vos enfonseu ab l' *ideal* nosaltros cridarem un cop més ¡Visca Catalunya!

S. BAVÍ BRACÓNS.

DE PROPAGANDA

Tots els moviments socials necessitan en mes ó menys escala, puig de vegadas ja 's propagan sols per la virtualitat de sos principis d' una propaganda actora baix fonament de son programa d' aspiracions. En lo catalanisme ha passat cosa semblant, puig, part de la propaganda ja s' ha expandit per tot arreu per l' esperit patriótic qu' ell representa; y l' altre part s' hagut de exercir mitjansant propagadors, verdaers apostols de la causa catalana, qu' han fet seutir sa veu potent per tots los indrets de nostra Catalunya ja per medi de la paraula, ja per escrit, y ja per últim en cansons armonisadas al objecte de fer despertar els sentiments magats á la nostra ánima, recordantnos, de nostre passat, adonantnos de nostre present y cercant ab propi esforços nostre rialler esdavenir.

Ara be, els medis posats á la práctica pera efectuar aquesta propaganda essencialissima pera el catalanisme, han sigut varios, prou importants perque 'ls analisem á fi de donarlosi l' importancia que 'n mereixen.

Els tres medis de propaganda posats més en boga en nostra causa son: la propaganda oral, ó siga la que s' exer-

ceix en los *meetings* y conferencias públicas; la propaganda escrita, ja per medi dels periódichs que de tots els indrets de Catalunya veuen le llum, ja per escrits particulars y en controversia; y per últim, la propaganda que periodicament y á tot arreu s' exerceix per medi de la instrucció primaria y secundaria, ja mitjansant la fundació d' institucions chorals patriótiques que tenen per fi la educació en general, empro d' un modo genuinament catalá.

Analisant, donchs, aquets tres medis principals y que més están en boga, veurem per lo que toca al primer, á la propaganda oral, que efectivament es un dels que valdria més per la instrucció catalanista, á no esser per la multitud de circumstancias qu' han contribuít á desmereixel. En primer lloch seria una propaganda que donaria bons fruits per la rahó del gran acoblament de personas que en un mateix temps escoltan y reflexionan desobre lo que 's diu; y per altre part, per la classe treballadora, part d' ella analfabeta, y la restant de poch recursos y poch temps pera instruirse per medi de la premsa catalana.

Mes aquestas ventatjas que en primitiu temps suravan, avui van á fons pel gran cúmulo d' inconvenients que las contrarestan. Aixís veyem que 'ls assistents als *meetings*, un cinquanta per cent (y pot ser n' hi poso massas) ne surten una mica enterats y entussiasmats per las ideas que 'ls hi han sigut exposadas; l' altre cinquanta que queda, trenta ja

entran a la porta del local convensuts de que lo que enrahonarán y exposarán no 'ls hi ha de agradar; y el vint per cent sobrant, son indiferents que lo mateix assisteixen al *meeting* que anirian a la plassa de toros si també fós de franch.

Dels cinquanta primers qu' hem quedat que 'n sortian enterats y entussiasmats, interrogueulos y sentireu com a mi 'm va passar a la sortida d' un meeting al teatre Tivoli de Barcelona. «Ho han fet molt be, pro lo que més m' ha agradat ha sigut aquell crit de ¡Visca l' Economia.» Cassos com lo relatat sovintejan molt, y fins suposant (que ja es suposar) que 'n surten entussiasmats y convensuts, es un entussiasme tan passatjer que al cap d' un quart ja no s' enrecordan. En fi, que 'ls resultats finals positius son ben poch tocant a instrucció de la idea que s' exposa y si mes el moment oportú en quin els oradors tenen ocasió de lluhir las sèvas galas retóricas y condicions personals.

Més fruit 'ns esdevé de las conferencias que sovint se donan en locals respectius de las entitats catalanistas, per virtut d' esser ja la conversa més familiar y ensemps més sossegats els esprits d' aquets y oradors. Mes te l' inconvenient, també, de que no se 'n pot enterar qui vol, ja perque la conferencia no sia pública, ja per un grapat de circumstancies.

Descartem, donchs, per poch útil, no abandonantla per complert, la propaganda oral, y fixemse ja en la propaganda escrita. Al efecte aquesta mena de propagació de las ideas es un bellisim medi de instrucció popular y ensemps gens censurable, empró també ha sufert descrédit pel motiu de certs monopolis, inconcebibles de certs homes, que ja per considerarse super-homes en relació als demés, ja que per cuestions purament egoistas, desvian molt sovint, l' ideal suprem de la publicació periodistica, y en consecuencia desacreditan a la premsa en general y a la causa catalana en particular.

Lo mateix se pot dir de certas llistas barroeras que s' han vist en quiscun periódich de nostra causa que més han sigut una rémora pera la nostra emancipació, que un efecte immediatament profitós pera nosaltres.

Passém ja a la propaganda per medi de la instrucció. Aquesta es y ha d' esser la verdadera propaganda; en efecte, per medi de l' instrucció no sols instrucció particularment lo que 's refereix a las nostres doctrines autonomistas, sino que rendim tribut a nostres avant-passats recordant als catalans els fets pertanyents a l' historia de nostra Patria; y fem catalans de bon cor, conscients de son deber y dret, y fermes defensors de nostre mare en el pervindre. Lo mateix podem dir de las institucions chorals que arreu 's fundan per Catalunya, escampant la preciosa llevor d' instrucció y

amor a la terra y de sas tradicions, quins efectes immediats ha d' esser la completa deslliuració de nostra Patria.

Aixís, donchs, de todas las propagandas ens hem de decantar per aquesta darrera, per esser la més filantrópica y més ben cimentada.

Per últim, de la congregació de todas aquestas, s' en desprén una que apareix de poca importancia y 'n te molta: y es la propaganda individual que per tot arreu los catalanistas estem obligats a fer en reunions y Cassinos y per tot ahont se presenta. Aquesta propaganda es vritat que dona molts disgustos per part del qui la practica, empró dona uns resultats admirables, de tal manera qu' ella solo 's fa recomenable.

Y per acabar, diré, que resumint els diferents criteris que 'ns han merescut aquestas maneres de fer propaganda, que, llevat de la propaganda per medi de las escolas y institucions chorals, la propaganda individual es la que tots, en general, els nacionalistas, hauriam, a mon criteri, de seguir.

ALFRED CANAL.

PENSAMENTS

La terra, lo mateix que l' aire y que l' agua, es propietat comú de tots els sers vivents, y per lo tant tots hi tenen el seu dret.

Si 'ls mil-lións que gastan ab guerras els Governos de tots els Estats, s' invertissen en instruir a la societat en general autoritats y tribunals tindrian poch que fer.

Avans de jutjar a un altre, jutjat a tu mateix, y jutjat que siguis y net de tota culpa, pots llavors jutjar a la Humanitat entera.

Dels homes s' han de jutjar mes els efectes, que las causas.

No tots els homes que fan mal, son sempre dolents, pro si que ho son els que obligan a ferlho.

L' instrucció respecte del home, es com l' admósfera pel baròmetre que se' góns ella s' inclina a un ó altre costat.

PUJAL.

BONAVENTURA

Vols que te la digui la bonaventura xamosa nineta de lo cabell d' or d' ulls negres y grossos, arrógant figura rostros de *silfide*, llavi encantador? Vina, y endevino las tevas cosetas te dich tot quan passa per ton pensament, apa, sens vergonya, dónam las manetas y pel xich que porto tan sols un argent, Vaig a endevinar-te, perque pensativa y eixos ulls hermosos perque están plorant, se que no t' agrada l' estarne captiva y al au sens enveja quan la veus volant. Sé, y aquesta ratlla de la ma m' ensenya

que ton maridatje no t' es pas gens grat perque sempre 't crida, 't maltracta, 't renya y tú l' hi contestas, jo may m' he casat. Perque si dins ma casa un jorn te ficares y ta forsa bruta me feu sucumbir, y ab paraulas dolgas després me mimares mon cor y ma llengua, sols sab malehír.

Eixa altre ratlleta diu la vritat clara que d' eix cor de verge no 'n será senyor perque aquesta fetxa que aquí 's veu encare fa sentir ton ayma, batega 'l teu cor.

11 de Septemb're 1714,

jorn que dins ta casa va entrá lo ruhí sens pogué aquest home, ta voluntat torce fente d' ell esclava, sens lograr ton sí.

Cartas amorosas que tú tan volías pel butxí cremadas foren al instant y allí ahont tu gosabas, allí ahont tu sentías ne feu aixecari un casal molt grant.

Y el que demostraba sentirne tas penas, aquell que plorava vegent ton dolor allí se 'l portava lligat ab cadenas allí ne sufría la terrible mort.

¿Vritat qu' endevino ton passat? escolta, qu' are vaig a dirte lo pervindre teu ja que encar ton ayma voluntat te molta y res impossible en eix mon se veu.

Cuan ja posseithe vegí ta feresa qu' en lloch de amainarne, anava creixent pensá, res, defenso, qu' are n' está ofesa probem ab caricias lograr mon intent.

Mes ¡ay! no confio que jamay la fera jamay pot tornarse com lo manso anyell, vulgas ta persona tornarla com era no vulguis nineta junyirte tú ab ell.

Y are si bufona, de plata 'm vols dar una monedeta per lo meu xiquet, te diré a la orella qui te fa penar, y dantment un altre te diré 'l secret.

L' home que n' odias, de qui 'n tens un tip que va esclavitsarte, la cartas cremarne, robar l' alegría sens jamay aymarne, vritat nina hermosa que 's deya Felip?

Y aquets qu' avuy cantan mils de cansonetas todas ellas plenas d' un amor inmens y que ab odi miran al qui 't fa amoretas perque saben causan tot lo teu torment.

Son aquets que volen sols per tú alegría, que sols ne desitjan veure ton somris, son els que trevallen perque vinga 'l día perque 'l mon sols ne sia sols un paradís.

Y aixó que desitjan ho veurán lograt si tú perseveras lluitant nit y día, y per esbargarne ta gran melangía

te darán, no ho duptis, vida y Llivertat.

QUIMET DE BAGUR.

ESPIGOLANT

De l' important periódich *Juventut* del primer de Juny, trayém lo següent: «Tot-hom sap que 'l Catalanisme admet totes les accions honrades, y per lo tant, l' acció política que ho sia sempre 'ns mereixerá respecte. Lo que hi ha es que a la política sol fersela servir de tapadora a personals concupiscencies y egoismes; y aqueixa falsa política que may va agermanada ab la sinceritat ni ab la ciencia de ben regir els pobles, es la que combatém. Y ho fem per rahóns de dignitat. En cambi es per conveniencia ó per natural necetat per lo que 'ns combaten a nosaltres els morts de gana inconsútils que

tenen à Barcelona son orgue en *El Liberal*. Y tot es cantar les absoltes al nacionalisme, *cuyo partido* (que no ha estat may *partido* perque no fa política de la falsa) consideren dividit en *fragmentos*. (Vegís l' article de fons de *El Liberal* del divendres).

Y vinga *disertar* els pedants de *El Liberal* sobre el Catalanisme y sobre l' Assembla de Barcelona de 1904. Y vinga dir que fou un fracàs y vinga donarnos llistons d' assignatures que no coneixen ni pel forro. N' hi ha per trencarshi de riurer.

Ens diuhen adulteradors de la doctrina nacionalista, y ens diuhen filososos bunyols y 's fan una olla.

No 'ls enteném, com no enteném ni volém enténdre las polítiqueries centralistas (de vividors) que ells patrocinen.

Pera entendrehi ens caldria deixar d' ésser lo que som; es dir, *decents*. Com per entendre ellés en coses de Catalanisme eis caldria deixar d' ésser lo que sempre han sigut, son y serán; es à dir *burros*.» D' aixó s' en diu parlar clà y català en bona moneda. El periódich de las *secuestradas*, el diari *castila* que viu à l' esquena de catalans inconscients, es creu que nosaltres tenim las mateixas *tragedias* que 'ls seus escassos llegidors, que s' empassan els *fragmentos* de bola y las bolas enteras de crims horrendos y marmarraxadas que volen ser *retratos*, *diabuixos* ó *grabats*. Vaya, *adiós disertante*.

«Llamó, le abrieron, entró,
Mandó echar pienso al borrico
Y... sacando un perro chico
Al portero se lo dió.»

* * *

Diu el setmanari catalanista *Nova Llevor*: «Sant Joan de Mediona. —Fa dos mesos qu' estém sense senyora Mestra. Pel Desembre passat tampoch ne tinguérem. Que fa el *diligente* Sr. Rector de l' Universitat Dr. Rodriguez Mendez? Be gracias. La canalla pel carrer, ningú sap llegir ni escriurer... ah! deixam callar; som à Espanya! I-gimer». Vol que li diguém que fa el Sr. Rodríguez Mendez? Massa ocupat, velhiaquí. Consultas per' qui, visites per' llà, conferencias, techs, reunions, meetings, la càtedra, la rectoria y sobre tot el número fabulós de malalts que hi han! Ahont aném à parar, si 's necessitan l' activitat y 'l talent d' un bisbe no pas d' un rector.

* * *

De *Las Noticias* del dia 7: «Para resolver acerca de la actitud del partido federal en Cataluña, el Consejo Regional ha acordado reunir la asamblea de los federalistas catalanes, debiendo celebrarse dicha reunión el próximo domingo, à las diez de la mañana, en el local del *Centre Catalá Republicá Federalista*.

Dada la disperidad de criterio existente entre los federales de Cataluña y los

de Madrid, es de esperar que sea de importancia la reunión de la asamblea Catalana.» Si el «*Centre Catalá Republicá Federalista*,» continúa com fins ára y ferm en el seu lloch, podrá seguir titulantse *federal* y en el nostre concepte ho será de veras. Pro si reula y fa 'l joch dels federales(?) del *Consejo* de Madrid que figura sempre al costat dels homes de la «*Unión Republicana*,» podrá seguir titulantse tal perque tothom pot dirse lo que vulgui, pro no ho será ni en el concepte nostre ni en el de cap catalá, à menos que sigui algún *xay* d' aquells que no veuhen res y tenen el cervell de suro.

Estém à l' expectativa.

* * *

De un telégrama de *Las Noticias* del dia 6 del corrent: «Telegrafian de Tokio que el ministro de Marina japonés ha enviado flores y un magnífico centro de mesa al comedor del departamento que ocupa el almirante ruso Rodjestvenski.

»Al mismo tiempo le ha remitido una carta expresiva y respetuosa, en la cual le dice que admira la manera de combatir de los rusos...»

Me sembla que aquest ministre japonés deu ser, segons el ditxo, molttranquil y molt... etc. Perque lo que deurà pensar Rodjestvenski: que 't clavin la gran tunyina, passi; pero que además se 't passejin, aixó ja es massa. De segur que à la desfeta de Santiago de Cuba, en Dewey y en Sanson també debian admirar la manera de combatir dels espanyols y enviar algún *centro de mesa al almirante Cervera*. Vaya unas bromas...

* * *

Llegim: «Aunque el Gobernador civil nada dijo de ello al recibir anoche à la prensa, se nos dice que ayer mandó à buscar à varios caracterizados carlistas y les advirtió que estaba enterado de ciertos trabajos que se realizan para procurar una intentona, y que de no cesar inmediatamente aquellos, tomará enérgicas medidas, etc., etc.

»Los interpelados negaron en absoluto la inculpación de que eran objeto, pero el Sr. González Rothwos mantúvose en sus trece, y se nos añade que los dejó marchar casi como si dijéramos en libertad provisional.»

Ay, ay, aay... Un hom no pot sortir may de sustos. Quatre días fa que afirmavan que 'l carlisme no era ja més que un simple idealisme, una abstracció, y tot d' un plegat ens enterém, ab la sorpresa consegüent, d' aquesta bélica noticia. Davant d' aixó no podém menos d' exclamar *¡resurréxit!*, y recomanar à n' els partidaris del *Senyor* que mirin bé si 's tracta d' un *alsament* ó d' un *aixecament*.

CARAMBA.

D' AQUÍ Y D' ALLÀ

L' acreditat establiment litogràfic d' en N. Miralles (Barbará—19—Barcelona), acaba de posar en circulació uns bonichs cromos, tirats à varias tintas, representant escenas de la Historia de Catalunya. A darre de cada cromo hi ha una extensa explicació de la escena que representa. Recomaném en gran manera à las Escuelas y Asociaciones qual fi es el desvetllament de la personalitat catalana, que s' interessin per la divulgació de ditas estampetas.

El divendres passat tinguérem la satisfacció d' estrényer la mà del nostre simpàtic amic y correligionari En Marcel Riu, redactor de *La Tralla* lo quí estigué entre nosaltres algunas horas, degut à assumptos particulars.

Ens comunican, y ho consigném ab la satisfacció natural, que l' «Orfeó Catalunya» de Cassà de la Selva, ha obtingut el primer premi en el certamen de coros celebrat à Montserrat.

La nostra enhorabona.

Avuy tindrà lloch en el gran teatre de «La Unió Lliberal» una representació de la aplaudida obra *El Mistich*, per una acreditada companyia del Teatre Catalá de Barcelona.

El pròxim número del JUNY, se publicará probablemente per la diada del Corpus, siguent además honrat ab la col·laboració de importantíssimas firmas del nacionalisme catalá, entre altres las dels President y Secretari de la honorable «Unió Catalanista» senyors Martí y Juliá, y Folch y Torres.

A la Associació Catalanista «Bruniquer» el diumenge 18 del present, hi haurá Junta general ordinaria, ab l' objecte de procedir à la renovació de part de la Junta Directiva y aprobació de contes de la Societat.

Els càrrechs de la Junta (que deuen renovar-se son: President, Secretari y dos Vocals.

La conferencia que debía tenir lloch demà diumenge en el local de la Associació «Bruniquer» ha tingut que aplegarse per causas imprevistas. S' efectuará próximament previa invitació.

Hem rebut el setmanari autonomista de Igualada titulat *Nova Llevor*. Deixém establert el cambi ab el mateix.

AVÍS

Fem avinent al Repartidor del nostre periódich à Barcelona, que varios suscriptors s' ens han queixat de no rebre els números corresponents. Es per lo tant de molta urgencia que procuri averiguar la causa d' aquesta anormalitat.

SECCIÓ D' ANUNCIS

LA MONTSERRATINA

COTILLES DE TOTA MENA CARRER DE BARCELONA, 13
GRANOLLERS

Se facilitan **MOTORS DE GAS**
 REPRESENTACIÓ
 de las modernas **ESTUFAS DE GAS**
"Clament"

Com prova convincent de ser la **ESTUFA** mes **HIGIÈNICA** y **ECONOMICA** que 's coneix pera la calefacció, sols cal dir que en las casas de maternitat de Inglaterra, Fransa y Espanya, se usa pera escalfar las incubadoras dels nens nascuts ans del temps, quins organs respiratoris son tant delicats.

CEBRIÀ BAUTISTA VERT. -- Fàbrica del gas
GRANOLLERS

L' Aixarop FINA
BROMURAT

Remei segur pera la curació de las malalties **NERVIOSAS** y **DEL PAHIDOR**.

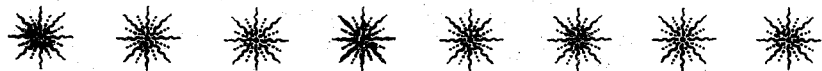
Premiat en la Exposició Universal de Barcelona de 1888, y aprovat per la Real Academia de Medicina y Cirurgia de Barcelona.

SE VEN A GRANOLLERS:

Plassa del Bestiar, 49, Farmacia

A OLOT:

Farmacia y drogueria de J. Cardelús

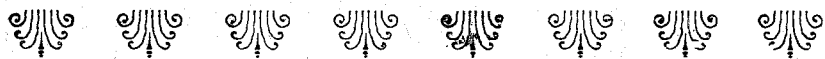

IMPRESA
 D' EN

FRANCISCO CUCURELLA

CARRER DE CORRÓ, 9.-GRANOLLERS

Impresions de tota mena - Preus econòmichs

OBRAS DE J. VIDAL Y JUMBERT

Servius, monólech trágich.	0'50 ptas.
J. Hereuhet de la Ferreria, (Próxima á sortir la 2. ^a edició).	
Lo Recort de Mossén Angel, drama en 3 actes y en prosa.	2'00 »
L' Encogat, drama en 3 actes y en prosa.	2'00 »
L' Evangelista, drama en 3 actes y en prosa.	2'00 »
La Última Caricia, quadro dramátich.	0'50 »
Doloretas la Sastresa, comedia en un acte.	0'50 »
La Petita de can Punyego, ignocentada en un acte.	0'25 »
Lo Llas Etern, drama en 3 actes y en prosa.	2'00 »
Fuils del meu Album. quèntos.	2'00 »
La Ciencia del Lenquaje.	0'25 »

De venda en las principals llibrerías, y en aquesta vila en lo Centre de Suscripcions de

FELIU ESTAPER Carrer de las Sumeras, 3

JUNY

QUINZENARI AUTONOMISTA

Preu de suscripció, tres rals trimestre. -- Número solt, 15 céntims.

Anuncis á preus convinguts